

ГИЁХВАНДЛИК БАЛОСИ – АСР ВАБОСИ

ЖИНОЯТЛАРНИНГ АСОСИ – ГИЁХВАНДЛИК !

Гиёхванд моддалар савдоси орқали айланаётган пул маблағлари дунё аҳолисининг озиқ-овқат, кийим-кечак, турар-жой, таълим тизими ва тиббий хизматга сарфланаётган харажатларидан анча кўп. Энг ачинарлиси, гиёхвандлик оқибатида **оғир жиноятларнинг содир этилиши, оилалар ва миллат генофондининг бузилишига сабаб бўлмоқда**. Жаҳонда содир этилаётган қотиллик, зўравонлик, фахш, безорилик каби жирканч жиноятларнинг **57 % фоизи** гиёхванд моддалар истеъмоли туфайли юз бермоқда.

“ҚОРА АЖАЛ” АЙНИҚСА ЁШЛАРГА КУЧЛИ ТАЪСИР ҚИЛАДИ !

Наркомания инсонни ахлоқий жиҳатдан тубанликка тортади, ақл-идрокдан маҳрум этади, оқибатда киши жисмонан ҳолдан тояди ва дунёдан кўз юмади. Наркотик моддалар одамни айна куч-қувватга тўлган даврида алкогольга нисбатан **4-6 баробар** тезроқ ҳалокатга учратади. Гиёхванд моддалар айниқса ёш йигит ва қизларга жуда ҳалокатли таъсир этади, бу ўша ёш даврининг ўзига хос психологик хусусиятларига боғлиқ бўлади.

ОҒУ САБАБЛИ ЙИЛИГА 208 МИНГДАН ОРТИҚ “ҚУРБОНЛИК”

Статистик маълумотларга кўра, дунёда 500 миллиондан ортиқ одам гиёҳвандлик дардига йўлиққан. Уларнинг аксарият қисмини 30 ёшгача бўлганлар ташкил этмоқда. Бунинг оқибатида ҳар йили 208 мингдан ортиқ киши ҳаётдан кўз юмади.

БИРИНЧИ ҚАДАМНИ ҚЎЙГАН УНДАН ҚУТУЛА ОЛМАЙДИ

Наркотик моддаларни истеъмол қилган ёшлар орасида сўровнома ўтказилганда уларнинг жуда кўпчилиги наркотик моддани биринчи марта қизиқиш, бошқаларга тақлид қилиш мақсадида истеъмол қилганини айтади. Гиёҳванд моддани бир марта оз миқдорда бўлсада истеъмол қилган шахс ўзини бу балодан ҳеч қачон тўхтата олмайди.

Наркотик моддаларга ўрганиб қолиш оқибатида одам гиёҳвандга айланади ёки бу воситаларга ҳаддан ташқари ружу қилиш токсикомания дардига мубтало қилади. Гиёҳвандлар мунтазам равишда наркотик моддаларни топиш пайида бўлади, бунинг учун ҳатто жиноятга қўл уради. Агар наркотик моддани топа олмаса, хумор қилиб (абстиненция), аҳволи оғирлашади: бундай ҳолда наркоманнинг дармони қуриydi, кўз қорачиғи кенгайди, юрак уриши тезлашади, тез-тез нафас ола бошлайди, кўнгли айниб, қайт қилади, ичи кетади, сўлағи оқади, терлайди, бўғимлари сирқираб оғрийди, уйқусизлик азоб беради.

ГИЁҲВАНДЛИКНИНГ ОХИРИ – ЎЛИМ!

Гиёҳвандлик инсон саломатлигига жиддий зарар етказади. Бутун дунё шифокорлари бир овоздан гиёҳвандлик ўнлаб тузалмас касалликлар келтириб чиқариши, хусусан, бевақт ўлим ҳолатлари, мажруҳ ва ақли заиф фарзандлар туғилишини тасдиқлайди.

Бундан ташқари бу зарарли иллат инсон тафаккурини ўтмаслаштиради, тананинг турли касалликларга чидамлилигини йўқотади, хотирани сусайтиради, бош мия, юрак, қон-томир, ўпка ва кўз касалликлари, жинсий заифлик, тишларнинг тўкилиши кабиларни келтириб чиқаради. Кишининг шарм-ҳаёни кетказади, инсоний муносабатлар ва мурувватга зарар етказади. Шунингдек, бу зарарли иллат инсонни ўта ялқов, камғайрат, оилага бепарво ва ҳамиятсизликка олиб боради.

Ҳомиладорлик даврида наркотик модда истеъмол қилган аёллардан носоғлом болалар туғилади ва одатда ҳаётининг 2-3кунда нобуд бўлади.

ГИЁҲВАНДЛИК – ИСЛОМДА ҲАРОМ ҚИЛИНГАН АМАЛ

Аллоҳ таоло бундай марҳамат қилади: **“У (пайғамбар) уларни яхшиликка буюради, ёмонликдан қайтаради ва пок нарсаларни ҳалол қилиб, нопок нарсаларни уларга ҳаром қилади”** (*Аъроф сураси, 157-оят*).

“Эй иймон келтирганлар! Албатта, хамр, қимор, бутлар ва (фол очар) чўплар ифлосдир. Шайтоннинг ишидир. Бас, ундан четда бўлинг. Шоядки, зафар топсангиз” (*Моида сураси, 90-оят*). Араб тилида “хамр” сўзи “тўсиш”, “беркитиш” маъноларини англатади. Тановул қилган кишининг ақлига таъсир этадиган, унинг ақлини тўсадиган, беркитадиган, бошқача қилиб айтганда, маст қиладиган ҳар бир нарсага “хамр” дейилади. Набий соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг ҳадисларида: **“Ҳар бир маст қилувчи нарса хамрдир, ҳар бир хамр ҳаромдир”**, дейилган.

Аллоҳ таоло бошқа оятда: **“Эй одамлар! Ер юзидаги нарсалардан ҳалол-покларини енглар. Ва шайтон изидан эргашманглар, чунки у сизларга очиқ душмандир”** деб буюради (*Бақара сураси, 168-оят*).

Инсон мол-давлат топиб уни ҳаромга, хоссатан, наша чекиш, гиёҳванд ва психотроп моддалар истеъмоли ёки зино каби ҳаром ишларга сарфласа, Аллоҳнинг неъматларига ношукрлик қилган ва ўзини ҳалокатга ташлаган ҳисобланади!

Аллоҳ таоло бу ҳақда огоҳлантириб: **“Ўз қўлларингиз билан ўзларингизни ҳалокатга ташламанг!”** дейди (*Бақара сураси, 195-оят*).

Шунингдек, **“Ўзингизни ўзингиз ўлдирманг. Албатта, Аллоҳ сизларга раҳмлидир”** деб марҳамат қилади (*Нисо сураси, 29-оят*).

Бир киши ўз ўлимига ўзи сабабчи бўлса, “ўзини ўзи ўлдирди” дейилади. Шу сабаб уламолар: “Ушбу оятдан ўлимга сабаб бўладиган ҳар қандай нарсага бормаслик зарур экани келиб чиқади”, деганлар.

Шунингдек, гиёҳванд моддаларнинг ҳаром эканига қуйидаги ҳадислар ҳам далил бўлишини таъкидлайдилар: **“Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам ҳар қандай маст қилувчи ва кучсизлантирувчи, бўшаштирувчи нарсадан қайтарганлар”**.

Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: **“Ким бу дунёда ўзини бирор нарса билан ўлдирса, қиёматда ҳам унга ўша нарса билан азоб берилади”**, дедилар (*Имом Бухорий ривояти*).

Уламолар гиёҳванд моддаларнинг барча тури энг ёмон нопок ва энг зарарли нарсаларга қиёс қилиб, юқоридаги оят ва ҳадислар асосида ҳаром бўлади, дейдилар.

Алоҳида таъкилаш керакки, гиёҳванд моддаларни экиш, етиштириш, ишлаб чиқариш, сотиш, тарқатиш ва уни тарғиб қилиш ҳам истеъмол қилиш каби ҳаром эканига ва бундай кимсаларга шаръий жиҳатдан ҳам жазо тайинланишига фатво берилган.

ГИЁҲВАНДЛИКДАН ҚУТУЛИШ КУЧЛИ ИРОДА ВА МУСТАҲҚАМ ИЙМОНГА БОҒЛИҚ

Гиёҳвандликка чалинган беморларни даволаш жуда мураккаб ва узоқ давом этадиган жараён. Бунда кўплаб тиббиёт мутахассислари ва психологларнинг машаққатли меҳнатлари талаб қилинади. Беморнинг оилавий муносабатлари яхши бўлиб, тузалиш учун ўзидаги бутун маънавий қувватни сафарбар қилганда ва ён-атрофидагилар ҳам хайрихоҳ бўлганда даволаш самарали бўлиши мумкин.

БУ ИЛЛАТГА БИРГАЛИҚДА КУРАШИШ ЛОЗИМ

Гиёҳвандликни бутунлай йўқотиш учун барчанинг, айниқса, ёшларнинг бўш вақтларини тўғри ташкил этиш, бўш вақтдан оқилона фойдаланиш, жисмоний тарбия ва турли фойдали тўғараклар билан шуғулланишлари учун шароит яратиш, кўпроқ оила аъзолари, айниқса, ота-она назоратида бўлишларига эътибор бериш керак. Зеро, **“Ёшларнинг бўш вақти – душманнинг иш вақти”** деб бежизга айтилмаган.

Таълим муассасаларида психолог, педагог, маъмурият ва жамоатчилик бу хавфли офатнинг олдини олиш билан жиддий шуғулланиш баробарида гиёҳвандлик зарар ва оқибати аянчли эканидан доимий огоҳлантиришлари зарур. Беморлар билан бир қаторда соғлом одамларда ҳам гиёҳванд моддаларга нисбатан нафратни ривожлантириш лозим.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ЖИНОЯТ КОДЕКСИДА ҚўЛЛАНИЛАДИГАН ЖАЗО ЧОРАЛАРИ:

246-модда. Гиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп ва кучли таъсир қилувчи моддаларнинг контрабандаси билан шуғулланиш **5 йилдан 20 йилгача** озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

251'-модда. Кучли таъсир қилувчи ёки заҳарли моддаларни қонунга хилоф равишда муомалага киритиш **7 йилдан 10 йилгача** озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

270-модда. Тақиқланган экинларни, яъни кўкнор ёки мойли кўкнор, каннабис ўсимлиги ёхуд таркибиди гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар бўлган экинларни қонунга хилоф равишда экиш ёки етиштириш **5 йилдан 10 йилгача** озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

273-модда. Гиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп моддаларни ўтказиш мақсадини кўзлаб қонунга хилоф равишда тайёрлаш, олиш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар қилиш, шунингдек, уларни қонунга хилоф равишда ўтказиш **10 йилдан 20 йилгача** озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

274-модда. Гиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп моддаларни истеъмол қилишга жалб этиш **3 йилдан 5 йилгача** озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

276-модда. Гиёҳвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп моддаларни ўтказиш мақсадини кўзламай қонунга хилоф равишда тайёрлаш, эгаллаш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар **3 йилдан 5 йилгача** озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

**ЁШЛАР ЭЪТИБОРЛИ БЎЛИНГ ВА УНУТМАНГ!
БЎШ ВАҚТИНГИЗНИ МАЪМУНЛИ ТАШКИЛ
ЭТИНГ ҲАМДА ДОИМИЙ СОҒЛОМ ТУРМУШ
ТАРЗИГА РИОЯ ҚИЛИНГ!**

Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитасининг
2023 йил 22 июнь санасидаги 03-07/4917-сонли хулосаси
асосида нашрга тайёрланди.

Ўзбекистон мусулмонлари идораси